

Jaarverslag bezwaarschriftencommissie

Jaarverslag van de onafhankelijke bezwaarschriftencommissie over het jaar 2022

Voorwoord

Voor u ligt het eerste jaarverslag van de bezwaarschriftencommissie van de gemeente Maashorst. Deze commissie is ingesteld op grond van een door de gemeenteraad vastgestelde verordening. Na een zorgvuldige selectieprocedure voor leden van de commissie en benoeming van die leden door het college van burgemeester en wethouders, is de commissie begin 2022 begonnen met de werkzaamheden. Als voorzitter ben ik bijzonder blij met de samenstelling van de commissie: betrokken leden die uiterst gemotiveerd zijn om goed advies te geven. Die tevredenheid geldt ook voor de ondersteuning van de commissie. De drie secretarissen van de commissie vervullen een belangrijke rol bij de organisatie en het adviseren over bezwaarschriften. Zij doen hun werk voortreffelijk.

De commissie vervult een belangrijke rol binnen de gemeente. Door de bestuursorganen van de gemeente, de gemeenteraad, het college en de burgemeester, worden besluiten genomen. Deze besluiten hebben vaak gevolgen voor de inwoners van de gemeente Maashorst. Die gevolgen kunnen fiks zijn. Denk aan een inwoner waarbij het tegen heeft gezeten in het leven en die een aanvraag doet om bijzondere bijstand voor de inrichting van zijn woning. Of een mevrouw die niet of nauwelijks rond kan komen en toch graag in aanmerking wil komen voor een eenmalige energietoeslag. Naast de "sociale zaken", behandelt de commissie ook zaaksgebonden zaken. Iemand die een last onder dwangsom krijgt wegens het zonder vergunning bouwen. Een burger die klaagt over de bed-and-breakfast waar de burens toestemming voor hebben gekregen.

Al deze zaken, groot en klein, hebben impact op het leven van de burgers van Maashorst. De bezwaarschriftencommissie is dan een plek waar bezwaarmakers in de gelegenheid worden gesteld die bezwaren toe te lichten. Het gemeentebestuur heeft de mogelijkheid daarbij het genomen besluit toe te lichten. Het is daarbij plezierig te constateren dat het gemeentebestuur tijdens de hoorzitting doorgaans ontvankelijk is bezwaren voor zover mogelijk, op te lossen en/of op alternatieven te wijzen.

De commissie hecht belang aan het horen. Daarbij leidt de hoorzitting soms tot een oplossing van het bezwaar. Veelal brengt de commissie echter advies uit en dat advies wordt doorgaans opgevolgd door het college. Ondanks dat uiteindelijk over het algemeen het besluit zoals dat is genomen materieel in stand blijft, is het aantal beroepszaken gering. Het horen en het eventueel nader uitleggen van het besluit is daar, zo is de overtuiging van de commissie, mede de oorzaak van.

Ten slotte maak ik van de gelegenheid gebruik u uit te nodigen een zitting van de bezwaarschriftencommissie bij te wonen. U kunt daarvoor contact opnemen met één van de secretarissen van de commissie. De hoorzittingen vinden doorgaans eens per twee weken op dinsdagmiddag plaats in het gemeentehuis in Uden en zijn meestal openbaar.

Ik wens u veel leesplezier.

Uden, 2 maart 2022
De voorzitter

De heer mr. E.T. de Jong

1. Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2022 van de onafhankelijke bezwaarschriftencommissie van de gemeente Maashorst. Het verslag geeft inzicht in de aantallen, de onderwerpen en de resultaten van de in 2022 ingediende bezwaarschriften en gaat in op de termijn waarbinnen de commissie het afgelopen jaar haar adviezen heeft uitgebracht.

In hoofdstuk 2 van dit verslag wordt een schematisch overzicht gegeven van de in 2022 ingekomen en afgehandelde bezwaarschriften per onderwerp. Daarmee wordt inzichtelijk hoeveel besluiten van de bestuursorganen - raad, college van burgemeester en wethouders of de burgemeester – het afgelopen jaar in bezwaar ter discussie zijn gesteld. Van de afgehandelde bezwaren worden per onderwerp de resultaten aangegeven. Tot besluit verschaft de commissie in hoofdstuk 2 inzicht in de door de commissie gerealiseerde adviestermijnen.

Het jaarverslag biedt de commissie de gelegenheid om eventuele bevindingen en aanbevelingen te richten aan de bestuursorganen van de gemeente. Deze bevindingen en aanbevelingen worden beschreven in hoofdstuk 3 van dit verslag.

Het jaarverslag heeft betrekking op de bezwaarschriften die in de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 zijn ingekomen en op de adviezen die gedurende dit tijdvak door de commissie aan de verschillende bestuursorganen van de gemeente zijn uitgebracht. Bezwaren tegen legeskosten en bezwaren tegen overige gemeentelijke heffingen/belastingen zijn buiten beschouwing gelaten. Deze bezwaren worden immers niet voor advies voorgelegd aan de commissie.

De commissie werd in 2022 gevormd door:

- De heer mr. E.T. de Jong, voorzitter van de commissie;
- De heer mr. R.M. Brill, lid van de commissie;
- Mevrouw mr. M. Karnata, lid van de commissie;
- De heer mr. O.J.W.A. Looijmans, lid van de commissie;
- Mevrouw mr. B.S. Siep, lid van de commissie;
- De heer mr. I. Smeenk, lid van de commissie;
- De heer mr. ing. H.J.M. Smelt, lid van de commissie;
- Mevrouw mr. A.M. Vlemmings-van Beusichem, lid van de commissie.

2. Ingekomen en afgehandelde bezwaarschriften in 2022

2.1 Ingekomen zaken

	2022
Bijstand	33
bijzondere bijstand	26
algemene bijstand	4
terugvordering	3
maatregel en boete	-
overig	-
Ruimtelijke ordening en bouwen	44
uitvoering ¹	34
handhaving	10
Voorziening en maatschappelijke ondersteuning	5
huishoudelijke hulp	4
woonvoorziening	-
vervoersvoorziening	-
Begeleiding en ondersteuning	-
overig	1
Jeugdhulp	1
APV en verordeningen	8
Omgevingsrecht – Vellen houtopstand	6
APV en verordeningen overig	2
Gehandicaptenparkeerkaart	2
Subsidie	1
verkeer	4
overig²	11
Totaal	109

¹ Eén bezwaarschrift doorgestuurd naar de rechtbank

² Eén bezwaarschrift doorgestuurd naar BSOB.

2.2 Afgehandelde bezwaren Gemeente Maashorst

Onderwerp	Gegrond		Ongegrond		Ongegrond met aanvulling motivering		Niet-ontvankelijk		Ingetrokken		Totaal afgehandeld
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Bijstand	3	13,04%	6	26,09%	3	13,04%	0	0,00%	11	47,83%	23
PW-bijzondere bijstand	1		5		2		0		9		17
PW-algemene bijstand	1		1		0		0		1		3
PW-terugvordering	1		0		1		0		1		3
PW-maatregel/boete	0		0		0		0		0		0
PW-overig	0		0		0		0		0		0
Ruimtelijke ordening en bouwen	6	23,07%	5	19,23%	5	19,23%	1	3,85%	9	34,62%	26
Omgevingsrecht uitvoering	5		3		4		1		8		21
Omgevingsrecht handhaving	1		1		1		0		1		4
Voorziening maatschappelijke ondersteuning	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0
WMO huishoudelijke hulp	0		0		0		0		0		0
WMO woonvoorziening	0		0		0		0		0		0
WMO vervoersvoorziening	0		0		0		0		0		0
WMO begeleiding en ondersteuning	0		0		0		0		0		0
WMO overig	0		0		0		0		0		0
Boomverordening – kapvergunning	0	-	2	50%	0	-	2	50%	0	-	4
APV Verordeningen	1	50%	1	50%	0	-	-	-	0	-	2
Subsidie	0	-	0	-	0	-	0	-	1	100%	1
Verkeer	1	33,33%	0	0%	0	-	1	33,33%	1	33,33%	3
GPK	0	-	1	100%	0	-	0	-	0	-	1
Overig	1	25%	2	50%	0	-	0	-	1	25%	4
Totalen	12	18,75%	17	26,56%	8	12,50%	4	6,25%	23	35,94%	64

Afgehandelde oude zaken Landerd – Uden

In 2022 zijn nog 48 oude zaken uit de (voormalige) gemeenten Uden en Landerd afgerond. Daarvan waren 26 bezwaren gericht tegen één Udens verkeersbesluit, die allen zijn ingetrokken na tegemoetkoming. Van de overige 22 bezwaarschriften zijn zeven zaken afkomstig van de voormalige gemeente Landerd en 15 zaken van de voormalige gemeente Uden.

In totaal heeft de commissie in 14 van deze 22 zaken een advies uitgebracht. De overige bezwaarzaken zijn ingetrokken, of zijn om andere redenen niet voor advisering aan de commissie voorgelegd.

2.3 Adviestermijnen

Om een beslissing op bezwaar binnen de wettelijke termijn van 12 of – met verdaging – 18 weken mogelijk te maken, moet de commissie uiterlijk binnen 9 respectievelijk 15 weken advies uitbrengen aan het bestuursorgaan.

Hieronder wordt in beeld gebracht in hoeverre de commissie er het afgelopen jaar in is geslaagd binnen deze termijnen advies uit te brengen. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met de adviestermijnen in het laatste jaar van de voormalige gemeenten Landerd en Uden.

Adviestermijnen	Uden 2021		Landerd 2021		Maashorst 2022	
Binnen 9 weken	23	32,9%	6	40%	18	33,33%
Binnen 9 tot 15 weken	27	38,6%	7	47%	21	38,89%
Na 15 weken	20	28,5%	2	13%	15	27,78%
Totaal	70	100%	15	100%	54	100%

Hieruit volgt dat in 2022 in 15 van in totaal 54 gevallen niet eerder dan 15 weken na de aanvang van de beslistermijn aan het bestuursorgaan advies is uitgebracht. In paragraaf 3.3 van dit jaarverslag wordt hier aandacht aan besteed.

3. Bevindingen en aanbevelingen

3.1 Ingekomen bezwaarschriften

In 2022 heeft de gemeente Maashorst in totaal 109 bezwaarschriften ontvangen. Dit aantal ligt lager dan de 127 (2021), 150 (2020) en 130 (2019) bezwaren die in de voorgaande jaren door de gemeenten Landerd en Uden gezamenlijk werden ontvangen, maar een verrassende constatering is dat naar het oordeel van de commissie niet.

Met name in de eerste maanden van 2022 zijn relatief weinig bezwaarschriften ingediend, wat ongetwijfeld verband houdt met de herindeling en de operationele problemen die daarmee in het begin gepaard gingen. Als gevolg daarvan zijn in de opstartfase vermoedelijk minder besluiten tot stand gekomen, waardoor logischerwijs ook het aantal bezwaarschriften in die periode lager lag. Richting het einde van jaar is het aantal ontvangen bezwaren daarentegen duidelijk toegenomen, zoals hierna onder 'Afgehandelde bezwaarschriften' ook kort wordt uitgelicht.

Een tweede opmerking ter relativering van het verschil met voorgaande jaren, is dat het hoger aantal bezwaarschriften in 2020 met name wordt verklaard door een verkeersbesluit van de (voormalige) gemeente Uden, waartegen in totaal liefst 26 bezwaarschriften werden ingediend.

3.2 Afgehandelde bezwaarschriften

Tegenover de ontvangst van in totaal 109 bezwaarschriften, staat dat de commissie in 2022 slechts over 54 bezwaarschriften advies heeft uitgebracht, waaronder begrepen 14 adviezen die nog betrekking hadden op besluitvorming door bestuursorganen van de (voormalige) gemeenten Landerd en Uden. Dit grote verschil laat zich slechts gedeeltelijk verklaren door het aantal bezwaarschriften waarover om uiteenlopende redenen geen advies uitgebracht hoefde te worden, bijvoorbeeld omdat het bezwaarschrift door de indiener werd ingetrokken.

De belangrijkste oorzaak voor het grote verschil is erin gelegen dat met name in het laatste kwartaal van 2022 veel bezwaarschriften zijn ingediend, ten aanzien waarvan het niet is gelukt om in 2022 nog advies uit te brengen. Voor 42 bezwaarschriften die in 2022 zijn ingediend, geldt dat deze in 2023 door de commissie zijn of worden afgehandeld.

3.3 Adviestermijnen

Een blik op de termijnen waarbinnen de commissie in 2022 haar adviezen heeft uitgebracht, leert ons dat deze vergelijkbaar zijn met de adviestermijnen die in 2021 aangehouden werden door de onafhankelijke bezwaarschriftencommissie van de (voormalige) gemeente Uden. Ten opzichte van de (voormalige) gemeente Landerd zijn de adviestermijnen van de commissie wel wat opgelopen, maar dat laat zich goed verklaren door het aanzienlijk grotere aantal bezwaren waarover onder de vlag van de nieuwe gemeente Maashorst advies is uitgebracht.

De commissie stelt vast dat zij er in het eerste jaar na de herindeling van de gemeenten Uden en Landerd toch in ruim 70% van de gevallen in is geslaagd om binnen 15 weken na het verstrijken van de bezwaartermijn advies uit te brengen. Bestuursorganen zijn hierdoor in het algemeen voldoende in staat gesteld om binnen de wettelijke beslistermijn een beslissing op de ingediende bezwaarschriften te nemen.

In het merendeel van de gevallen waarin het de commissie niet is gelukt binnen 15 weken na afloop van de bezwaartermijn een advies uit te brengen, is daarvoor bovendien een goede verklaring aan te wijzen. Zo heeft de commissie in enkele gevallen na afloop van een hoorzitting om aanvullende informatie en een daarmee samenhangende uitwisseling van standpunten tussen partijen gevraagd, of heeft de behandeling ter zitting het college aanleiding gegeven nog eens met bezwaarmaker in overleg te treden om te bezien of mogelijk alsnog aan het ingediende bezwaar tegemoet gekomen kon worden, wat niet altijd tot het gewenste resultaat heeft geleid.

De commissie is zich vanzelfsprekend bewust van het grote belang om tijdig advies uit te brengen aan de betrokken bestuursorganen en zal zich daar ook in 2023 voor blijven inzetten.

3.4 Evaluatie tijdstip hoorzittingen

De gemeente Maashorst is ontstaan uit een herindeling van de voormalige gemeenten Landerd en Uden. Hoewel de gewoonten en werkwijzen van beide commissies aardig overeenkwamen, waren er natuurlijk ook verschillen. Eén van de meest in het oog springende verschillen was het tijdstip van de hoorzittingen. Waar de commissie van de (voormalige) gemeente Uden haar hoorzittingen altijd op dinsdagmiddag organiseerde, werden hoorzittingen van de bezwaarschriftencommissie van de (voormalige) gemeenten Landerd op maandag in de avonduren gehouden.

Voor beide varianten zijn goede argumenten aan te dragen. In het kader van de harmonisatie van de verschillen in werkwijzen tussen beide commissies is besloten te starten met het houden van hoorzittingen op dinsdagmiddag. Daarbij is, ook naar aanleiding van hierover gestelde vragen vanuit de gemeenteraad, afgesproken dat deze werkwijze zou worden geëvalueerd.

Inmiddels is de bezwaarschriftencommissie van de nieuwe gemeente Maashorst al ruim een jaar operationeel. In die periode heeft het secretariaat van de commissie geen enkel signaal bereikt waaruit blijkt dat het houden van hoorzittingen op dinsdagmiddag als problematisch wordt ervaren. Ook voor commissieleden, die hun commissielidmaatschap combineren met een vaste dienstbetrekking elders, is het tijdstip geen belemmering gebleken. Een enkele keer is door een bezwaarmaker verzocht om bij het inplannen van zijn zaak rekening te houden met werkafspraken en aan dat verzoek is vervolgens ook gehoor gegeven. Ook is een enkele keer door gemachtigden van bezwaarmakers verzocht om een hoorzitting te verzetten of om een hoorzitting in verband met aansluitende afspraken telefonisch of digitaal af te mogen doen. Ook die verzoeken zijn in overleg met de voorzitter van de commissie telkens ingewilligd.

Bovenstaand beeld wijkt overigens niet af van het beeld in de (voormalige) gemeente Landerd, waar verzoeken om de datum of het tijdstip van de hoorzitting te verzetten, ook niet onbekend waren. Gelet hierop, gelet op het geheel uitblijven van negatieve signalen in reactie op het tijdstip van de hoorzittingen en gelet op het feit dat het houden van hoorzittingen in de avonduren (onder

meer) bij ouderen ook op bezwaren kan stuiten, ziet de commissie geen aanleiding om het tijdstip van de hoorzittingen van de commissie in 2023 te wijzigen.

3.5 Overige bevindingen en aanbevelingen

Algemeen beeld

De commissie is van oordeel dat de kwaliteit van de besluiten die in 2022 voor advisering zijn voorgelegd aan de commissie een positief beeld laat zien. De commissie baseert dat oordeel op de omstandigheid dat de commissie slechts in een relatief klein aandeel van de gevallen tot een gegrondverklaring van het bezwaarschrift is gekomen.

Desondanks wijst de commissie het college, de burgemeester en de raad op het grote belang om voldoende aandacht te besteden aan een goede, draagkrachtige motivering van de primaire besluiten. Een goede motivering van het besluit leidt in de eerste plaats vanzelfsprekend tot een kwalitatief beter besluit en een verkleining van het procesrisico, maar kan tegelijk ook bijdragen aan een beter begrip van het besluit bij betrokkenen en – daarmee samenhangend – leiden tot een verlaging van het aantal ingediende bezwaarschriften.

Informele aanpak

De commissie stelt vast dat de mogelijkheden om door een informele aanpak van bezwaren tot elkaar te komen, door de verschillende bestuursorganen in het algemeen goed worden benut. Dit blijkt de commissie uit het fors aantal verzoeken vanuit de diverse betrokken vakafdelingen om de gelegenheid te krijgen met bezwaarmaker om tafel te gaan, voordat een zaak op zitting wordt ingepland. Daarnaast stelt de commissie vast dat, gelet op het wezenlijk aantal bezwaarschriften dat hangende de procedure door bezwaarmakers wordt ingetrokken, deze vorm van premediation met grote regelmaat ook vruchten afwerpt.

De commissie begrijpt en onderschrijft de afweging van bestuursorganen om door middel van informele gesprekken met bezwaarmaker tot een oplossing van het geschil te komen. Een geslaagd premediationstraject leidt niet alleen voor alle betrokken tot een aanzienlijke besparing van tijd en geld, maar draagt naar het oordeel van de commissie bovenal bij aan het vergroten van het vertrouwen van de burger in de overheid.

De commissie wijst het bestuursorgaan er wel op dat niet alle zaken geschikt zijn voor het inzetten van premediation. In die gevallen leidt premediation slechts tot onnodige vertraging en tot het verder op scherp zetten van reeds verstoorde verhoudingen.

Tot slot wijst de commissie bestuursorganen op het belang om hangende een mediationstraject goede afspraken te maken met betrokken partijen over het verdagen van de beslistermijn en deze afspraken ook op een goede manier vast te leggen en aan partijen te bevestigen. Zo voorkomt het bestuursorgaan dat het na een stuk gelopen mediationstraject geconfronteerd wordt met een ingebrekestelling wegens het niet tijdig nemen van een beslissing op het bezwaarschrift.

Het secretariaat van de commissie zal ook in 2023 proberen om mogelijkheden voor bemiddeling in een vroegtijdig stadium te signaleren en het betrokken vakteam daarop te wijzen. Wel wijst de

commissie erop dat dit, gelet op de onafhankelijkheid van de commissie in de procedure, in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van het betrokken bestuursorgaan is.

Eerste beoordeling bezwaarschriften

Enige tijd na ontvangst van een bezwaarschrift, wordt de behandeling daarvan geagendeerd voor een hoorzitting van de commissie. Uiterlijk tien dagen voor aanvang van de hoorzitting wordt van het betrokken vakteam verwacht dat namens het bestuursorgaan een verweerschrift ingebracht wordt.

Hoewel de commissie kan begrijpen dat een dossier gelet op deze werkwijze in de praktijk wordt 'geparkeerd', totdat met het opstellen van het verweerschrift een begin gemaakt wordt, adviseert de commissie betrokken vakteams nadrukkelijk om bezwaarschriften al direct na ontvangst aan een eerste kritische beoordeling te onderwerpen.

Met enige regelmaat komt het namelijk voor dat eerst nadat een bezwaarschrift voor behandeling op zitting is ingepland, door het vakteam geconstateerd wordt dat het dossier niet volledig is, dat een besluit vanwege formele of materiële gebreken voor heroverweging in aanmerking komt, dan wel dat alsnog aanleiding bestaat om met bezwaarmaker in overleg te treden.

Dit komt een goede voorbereiding van de hoorzitting niet ten goede, omdat in dergelijke gevallen in de aanloop naar de hoorzitting soms meermaals nog nieuwe stukken aan het dossier worden toegevoegd. Ook leidt dit meer dan eens zelfs alsnog tot het vervallen van bezwaarzaken, terwijl zo kort voor de hoorzitting geen gelegenheid meer bestaat een vervangende zaak in te plannen. Ook richting bezwaarmakers verdient een dergelijke gang van zaken naar het oordeel van de commissie geen schoonheidsprijs.

De commissie geeft vakteams dan ook nogmaals in overweging om direct na ontvangst van een bezwaarschrift kritisch te bezien of aanleiding bestaat het bestreden besluit te herzien, dan wel om door middel van premediation te proberen met bezwaarmaker tot een vergelijk te komen.

4. Conclusie

De onafhankelijke commissie bezwaarschriften van de gemeente Maashorst kijkt met een positief gevoel terug op dit eerste jaar na de herindeling. Een jaar waarin de commissie met ondersteuning van het secretariaat en in een overwegend nieuwe samenstelling erin is geslaagd om ondanks de uitdagingen die met een herindeling gepaard gaan, in het algemeen toch tijdige en kwalitatief goede adviezen uit te brengen.